

PRAKTIJKVOORBEELD: WERKZOEKENDIENSTVERLENING, SAMENWERKING IN DE KETEN EN TUSSEN DOMEINEN, MULTIPROBLEMATIEK
REGIO: HAAGLANDEN
 MAART 2022

➔ Doorbraakmethode maakt maatwerk multiprobleemgezinnen makkelijker

Gemeenten slagen er niet goed in om huishoudens met complexe schulden écht te helpen. Dat geldt zeker voor multiprobleemgezinnen. Maar Den Haag slaagt er in de mensen die hulp 't hardst nodig hebben ook die hulp te bieden, met dank aan De Doorbraakmethode. Wat begon als een 'wild plan', is intussen een manier van denken en doen waarvan ook de sociaal professionals zelf profiteren.

Sociaal professionals in Nederland hebben de laatste jaren meer ruimte gekregen om gezinnen met complexe schulden gericht te helpen. Door het schrappen van onnodige regels, het volgen van extra opleidingen en intensivering van de onderlinge samenwerking vindt meer aansluiting plaats op 'het probleem achter het probleem' en is er sprake van betere 'regievoering achter de voordeur'. Althans, op papier. In veel gevallen lukt het professionals nog steeds niet om bestaanszekerheidsvoorzieningen, (jeugd)zorg en ondersteuning optimaal in te zetten bij de gezinnen die het 't hardst nodig hebben.

Bureaucratievrij geld

Aan de professionals ligt het niet, betoogt actieonderzoeker Eelke Blokker van het Instituut voor Publieke Waarden (IPW). "Professionals zien vaak snelle en effectieve maatwerkoplossingen voor cliëntproblemen, aan ondersteuningsplannen ontbreekt het niet. Alleen moeten ze die uitvoeren vanuit een generalistische opdracht in een bureaucratisch opgetuigd systeem waarin de meest kwetsbare huishoudens allemaal binnen verschillende 'dealbureaucratietjes' vallen. Snelle uitzonderingen op de regels zijn haast niet te maken, hoe graag ze ook willen."

Blokker geeft een voorbeeld: "Stel: je komt als jeugdhulpverlener bij een gezin waar schulden en gerelateerde stress opvoedproblemen alleen maar verergeren. Dan is het prettig als je iets van die schuldhulpverlening in je repertoire hebt om mensen te helpen. Met de 'Doorbraakmethode' ontwarren we de knoop aan problemen door 'niet gangbare stappen' te nemen. De doorbraak zit hem daarin dat er volgens één methode, in één taal met bureaucratievrij geld wordt gewerkt."

Snelheid kopen

En dat is precies wat er sinds 2016 gebeurt in Den Haag, waar zo'n 3.200 gezinnen wonen met problemen op meerdere leefdomeneinen. "Per gezin waren we jaarlijks gemiddeld 104.000 euro kwijt aan maatschappelijke kosten, terwijl gezinnen door de gefragmenteerde inzet van hulp geen beter perspectief kregen", vertelt Erik Jan Bosch, coördinator Kennis & Innovatie van het Schuldenlabo70. "Besloten werd om het project 'Sociaal Hospitaal' te starten, waarin we 150

gezinnen volgens de Doorbraakmethode gingen helpen door niet te sturen op het proces, maar de uitkomst.”

Al snel werd duidelijk dat verkokering enorm remmend werkt, zeker als je mensen blijft ‘verdelen’ over wetten en regels. Bosch: “Budgetten werden daarom ontschot, financiering uit noodpotjes maakte plaats voor maatwerk. Een voorbeeld? Door 3.000 euro te investeren vanuit de Participatiewet voor het ophogen van het maandinkomen van een 18-jarige bespaarden we gemiddeld 10.000 euro aan zorgkosten vanuit de Jeugdwet. Tot nu staat de teller van dit soort doorbraakacties in De Haag op ruim drie miljoen euro. Meer dan 80 procent van de deelnemende huishoudens geeft aan dat hun kwaliteit van leven is toegenomen. Ook professionals zelf zijn positief. De Doorbraakmethode zorgt voor voorspelbaarheid, navolgbaarheid en betrouwbaarheid, waarmee ze snelheid kunnen kopen. En dat is veel waard bij ingewikkelde casuïstiek.”

Haags doorbraak-lab

Overall waar hij komt om het ‘doorbraakverhaal’ te vertellen, gaan professionals dan ook massaal op de banken, ervaart Blokker. “Wat ik wél merk, is dat ze het lastig vinden om het repertoire van hun dagdagelijkse handelen te veranderen. Om ze daarbij te helpen hebben we een doorbraakboek, doorbraaktrainingen, een online leeromgeving en instructievideo’s ontwikkeld. Hiermee kunnen mensen in hun eigen tempo en op hun eigen manier aan de slag. Verder is er een DoorbraakApp, waarin 25 wetten voor het sociaal domein zijn voorgeprogrammeerd. De app helpt gebruikers in maatwerksituaties snel ondersteuningsplannen te maken. Via een speciale rekentool zien ze meteen alle maatschappelijke kosten en baten. In Den Haag is zelfs een Doorbraak-lab opgericht waar vijftien professionals - de zogenaamde Doorbraakcoaches - dagelijks collega’s helpen om vooruit te komen in die grote, gemeentelijke organisatie.”

Extra rijksmiddelen

Ook in andere gemeenten heeft de Doorbraakmethode intussen voet aan de grond of op zijn minst een voet tussen de deur gekregen. Blokker: “Zo’n honderd gemeenten werken met de Doorbraakmethode of flirten met het gedachtengoed. Ongeveer de helft wordt vanuit het Instituut voor Publieke Waarden begeleid. De VNG heeft aangegeven extra middelen uit te trekken voor investeringen in integraal werken, wat een directe oproep is om een instrument als de Doorbraakmethode te gaan gebruiken. Het Rijk staat per gemeente garant voor financiering in het eerste jaar, daarna is het aan de gemeente zelf. Fijn om te zien is dat zorgverzekeraars, UWV, de Belastingdienst en woningcorporaties aanhaken. Ook deze partijen zien in dat doorpakken het beste medicijn is voor een relatief kleine groep mensen die met elkaar al jarenlang heel veel zorg gebruikt.”

Perspectief centraal

Bosch: “Het duurde even voordat de juiste mensen - de managers in de tussenlaag - inzagen dat je met de Doorbraakmethode de wet inzet als instrument om onmogelijke geachte zaken voor elkaar te krijgen. Het is nogal een verschil of je iets doet omdat het zo staat opgeschreven of dat je écht aansluit op wat iemand nodig heeft. In Den Haag zijn we erin geslaagd om het perspectief van mensen centraal te stellen, in plaats van het immense aanbod dat we samen en vaak met de beste bedoelingen hebben gecreëerd. Het maatwerk dat er al was, hebben we makkelijker gemaakt, door een andere manier van denken en doen.”

Doormodderen doorbreken

Als ‘fan van ongetemde problemen’ merkt Blokker dat de vaak ongebreidelde chaos en oplopende kosten rondom multi-problematische gezinnen, zich stapsgewijs beter laten temmen.

“Vijftien jaar geleden was elk probleemgezin uniek en vooral heel complex. Dat vertaalde zich in een gemeentelijk businessmodel waarin stilzwijgend werd uitgegaan van de aanname dat het ‘dan wel duur mocht zijn’ en ‘alles wat je bereikte mooi was meegenomen’. Mede door de cases die professionals de afgelopen jaren met de Doorbraakmethode hebben opgebouwd, weten we hoe multi-problematiek er echt uitziet, welke dienstverlening daarbij past en hoe we het doormodderen kunnen doorbreken.”

! TIPS

- Maak het jezelf niet te moeilijk en bekijk het een beetje 'licht'. De Doorbraakmethode is geen revolutie, maar een toevoeging op het bestaande repertoire van professionals.
- De Doorbraakmethode sluit altijd aan op de bestaande structuur, cultuur en omvang van de gemeente. Een compleet nieuwe organisatie optuigen is niet nodig.
- Begin gewoon, heb het lef om te starten, dan komt de rest vanzelf.
- Betrek managers in de tussenlaag als tussenschakel bij eventuele doorbraakplannen.
- Met meer maatwerk maak je meer impact, zeker als je durft af te wijken van vaak in beton gegoten structuren.

Links en Downloads

- [Website Instituut voor Publieke Waarden](#)
- [Website doorbraakmethode](#)

Contactpersonen

- Eelke Blokker
Oprichter en actieonderzoeker Instituut voor Publieke Waarden (IPW)
E-mail: eelke@publiekewaarden.nl
Mobiel: 06 - 12 14 18 03
- Erik Jan Bosch
Coördinator Kennis & Innovatie Schuldenlabo70
E-mail: erikjan.bosch@denhaag.nl
Mobiel: 06 - 55 73 69 38

Dit praktijkvoorbeeld staat ook op:

- www.samenvoordeklant.nl/praktijk/doorbraakmethode-maakt-maatwerk-multiprobleemgezinnen-makkelijker

Kijk voor meer praktijkvoorbeelden op:

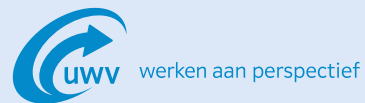
- www.samenvoordeklant.nl/praktijk

 www.samenvoordeklant.nl

 info@samenvoordeklant.nl

 @SamenvdKlant

 De Programmaraad

Samen verbeteren we de dienstverlening aan werkgevers en werkzoekenden